

**Poročilo o ročnem
odstranjevanju
Žlezave nedotike
(*Impatiens glandulifera*)
v Naravnem rezervatu
Ribniki v dolini Drage pri Igu in ob
Poti med jelšami na Rakovi jelši**

september 2024

Naslov: Poročilo o ročnem odstranjevanju žlezave nedotike v Naravnem rezervatu Ribniki v dolini Drage pri Igu in ob Poti med jelšami na Rakovi jelši v letu 2024

Avtor poročila: Marija Mojca Domjan

Izvajalec: Zavod Jazon, Železna cesta 14, 1000 Ljubljana

Naročnik: Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice

Št. naročilnice: 430-029/2024-8

Kontaktna oseba s strani naročnika: Petra Hladnik

Datum poročila: 25. 9. 2024

KAZALO

1	Uvod.....	6
1.1	Opis vrste.....	6
2	Izvedba odstranjevanja	6
2.1	Naravni rezervat Ribniki v dolini Drage pri Igu.....	6
2.1.1	Območje odstranjevanja.....	6
2.1.2	Časovnica odstranjevanja	8
2.1.3	Prva faza odstranjevanja.....	8
2.1.4	Druga faza odstranjevanja	15
2.1.5	Tretja faza odstranjevanja	18
2.2	Pot med jelšami na Rakovi jelši.....	22
2.2.1	Območje odstranjevanja.....	22
2.2.2	Časovnica odstranjevanja	23
2.2.3	Prva faza odstranjevanja.....	23
2.2.4	Druga faza odstranjevanja	31
2.2.5	Tretja faza odstranjevanja	32
3	Oprema	34
4	Metodologija dela	34
5	Ravnanje z odpadom	34
6	Zaključek.....	36

KAZALO SLIK

Slika 1: Območje, na katerem je potekala aktivnost odstranjevanja žlezave nedotike	6
Slika 2: Območji D1 in D2, na katerih sta potekali akciji odstranjevanja	7
Slika 3: Območje D1 z lokacijami A, B in C;	7
Slika 4: Območje D2 z lokacijami	8
Slike 5: Lokacija D1/A in D1/B	9
Slika 6: Območje D1/C	9
Slike 7: Območja D1/C	9
Sliki 8: Odpad D1/A,B,C	10
Slika 9: Lokacija D2/B	11
Slika 10: Lokacija D2/F	11
Slika 11: Lokacija D2/D	11
Slike 12: Lokacija D2 – posamezne rastline	11
Slika 13: Lokacija D2/D	11
Slike 14: Odpad D2/B,C, D, E, F, G, H	12
Slika 15: Območja D3 – rdeče obarvano	12
Slika 16: Območje D2 z lokacijami	13
Slika 17: Lokacija D3/A - sestoj nedotike	14
Slika 18: Lokacija D3/A - odstranjen sestoj	14
Slika 19: Lokacija D3/C – sestoj	15
Slika 20: Lokacija D3/C – odstranjen sestoj	15
Slika 21: Lokacija D1/ A	16
Slika 22: Lokacija D1/ C	16
Slika 23: Lokacija D1/C – odstranjevanje s prekrivanjem cvetov	16
Slika 24: Lokacija D1/C	16
Slika 25: Lokacija D2/D	16
Slika 26: Lokacija D2/B	17
Slika 27: Lokacija D2C	17
Slika 28: Lokacija D2/C	17
Sliki 29: Lokacija D3/D	17
Slika 30: Lokacija D3/D – odpad	18
Slika 31: Lokacija D1/A	18
Slika 32: Lokacija D1/B	18
Slika 33: Lokacija D1/C	19
Slika 34: Lokacija D2/B	19
Slika 35: Lokacija D2/B	19
Slika 36: Lokacija D2/D	19
Slika 37: Odpad D1, D2	20
Slike 38: Lokacija D3/A	20
Slika 39: Lokacija D3/D – nedotika	21
Slika 40: Lokacija D3/D – odstranjeno	21
Slika 41: Celoten odpad v 3. fazi odstranjevanja na območjih D1, D2 in D3	21
Slika 42: Območje na katerem je potekala aktivnost odstranjevanja žlezave nedotike	22
Slika 43: Območji R1 in R2, na katerih sta potekali akciji odstranjevanja v letu 2023	22
Slika 44: Označena območje odstranjevanja v letu 2024	23
Slika 45: Območje R1 – sestoj nedotike	23
Slika 46: Območje R1	24
Slika 47: Območje R1 – odstranjen sestoj	24
Slika 48: Lokacija R1/A – sestoj	24
Slika 49: Lokacija R1/A – odstranjen sestoj nedotike	24
Slika 50: Lokacija R1/A – odpad	24
Slika 51: Območje R2: - večji sestoj žlezave nedotike	25

Slika 52: Območje R2 – sestoj nedotike	25
Slika 53: Območje R2 – odstranjen sestoj	25
Slika 54: Območje R2 – sestoj nedotike	26
Slika 55: Območje R2 – odstranjen sestoj	26
Slika 56: Lokacija R2 – očiščeno območje.....	26
Slika 57: Lokacija R2 – sestoj nedotike	26
Slika 58: Lokacija R2 – odstranjen sestoj	26
Slika 59: Območje R3: - večji sestoj žlezave nedotike	27
Sliki 60: Lokacija R3/B – večji sestoj žlezave nedotike	27
Sliki 61: Lokacija R3/B – večji sestoj žlezave nedotike	28
Slika 62: Lokacija R3/A – večji sestoj žlezave nedotike	28
Slika 63: Lokacija R3/A - odstranjeni sestoj.....	28
Slika 64: Lokacija R3/A - odstranjeni sestoj.....	28
Slika 65: Lokacija R3/C - odstranjeni sestoj.....	28
Slika 66: Lokacija R3/A odstranjen sestoj.....	29
Sliki 67: Območje R3 – odstranjena rastlina	29
Sliki 68: Območje R3 – odstranjene rastline	29
Sliki 69: Območje R5 – večji sestoji žlezave nedotike.....	30
Sliki 70. območje R5 – večji sestoj žlezave nedotike	30
Slike 71: Območje R5 – odstranjeni sestoji žlezave nedotike (a).....	30
Slika 72: Območje R5 – odstranjeni sestoji žlezave nedotike (b).....	31
Slika 73: Lokacija R1/A – sestoj nedotike	31
Slika 74: Lokacija R2/A – odstranjen sestoj.....	31
Slika 75: Lokacija R3/B – sestoj nedotike	31
Slika 76: Lokacija R3/C – odstranjen sestoj.....	31
Slika 77: Lokacija R3/B, C – žlezava nedotika.....	31
Slika 78: Lokacija R3/B, C – odpad	32
Slika 79: Lokacija R3/A– odpad.....	32
Slika 80: odstranjevanje rastlin z metodo prekrivanja cvetov/plodov s pvc vrečo	32
Slika 81: Območje R1 – žlezava nedotika.....	33
Slika 82: Lokacija R1/A odpad.....	33
Slika 83: Lokacija R2/A – Žlezava nedotika	33
Slika 84: lokacija R2/A – odstranjene rastline	33
Slika 85: Lokacija R3/B – žlezava nedotika	33
Slika 86: Lokacija R3/B – odstranjeno	33
Slika 87: Lokacija R3/A – žlezava nedotika	34
Slika 88: Lokacija R3/A – odstranjeno	34
Slika 89: Posušen odpad odložen v naravo v 1. fazi odstranjevanja.....	35
Slika 90: Odpad cvetoče rastline	35
Slika 91: Odlaganje odpada v namenski zabojnik.....	35

1 Uvod

Zavod Jazon je dne, 3. 4. 2024 podpisal pogodbo z naročnikom o ročnem odstranjevanju žlezave nedotike (*Impatiens glandulifera*) na območju Naravnega rezervata Ribniki v dolini Drage pri Igu in ob Poti med jelšami na Rakovi jelši v letu 2024. V poročilu podajamo opis stanja ter opravljenega dela.

1.1 Opis vrste

Žlezava nedotika je enoletna rastlina, ki izvira iz Srednje Azije. Rastlina zraste do 2,5 metra. Steblo je kolenčasto in votlo. Listi so enostavni, jajčasto suličasti, z nazobčanim listnim robom. Cvetovi so rožnati ali škrlatni. Njen habitat je obrežje rek, v obcestnih jarkih, na zasenčenih mestih ob robu travnikov, v močvirnih gozdovih in na poplavnih območjih. Plod je glavica, ki se ob zrelosti eksplozivno odpre in do sedem metrov daleč izstreli do 16 semen. Semena preživijo do 18 mesecev. Pogosto tvori strnjene sestoje, v katerih je uspevanje drugih rastlin zelo omejeno ali povsem nemogoče.

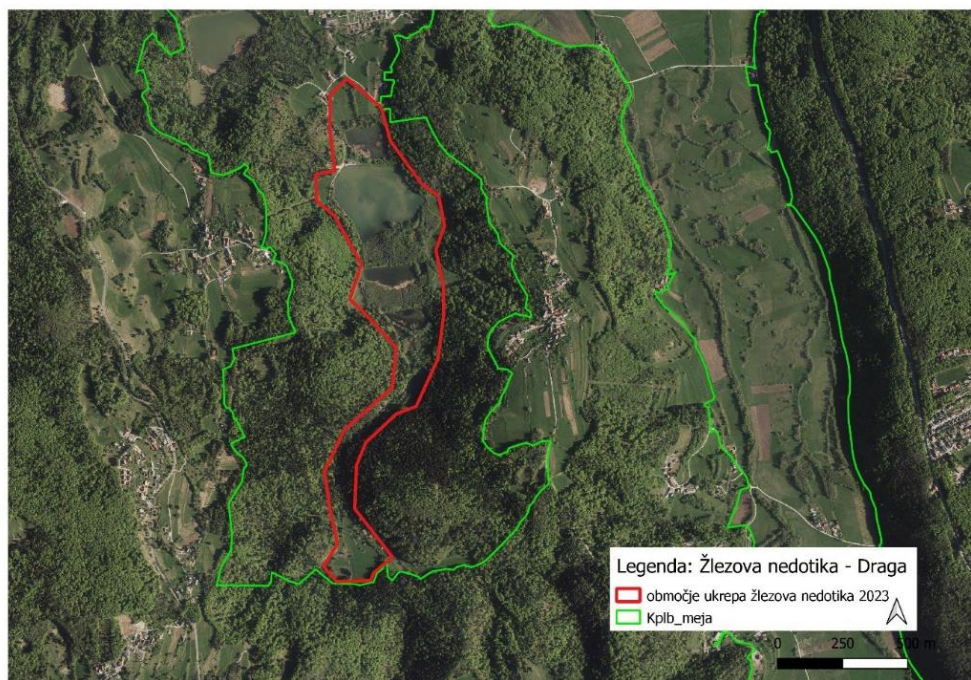
Vrsta je vključena na seznam invazivnih tujerodnih vrst Uredbe (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst.

2 Izvedba odstranjevanja

2.1 Naravni rezervat Ribniki v dolini Drage pri Igu

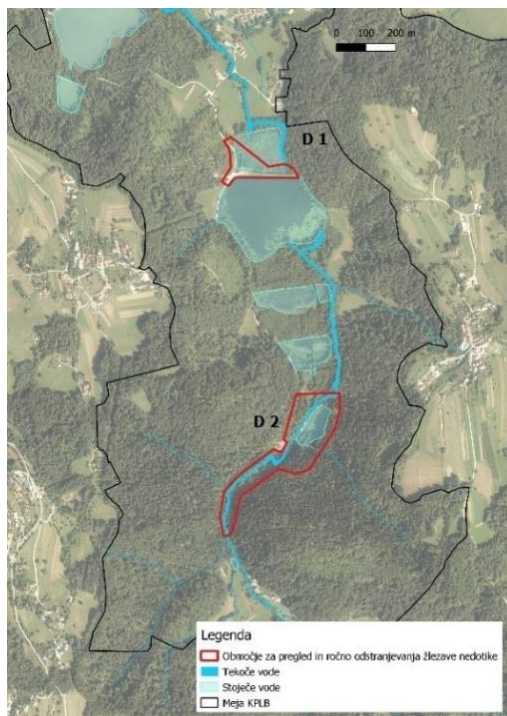
2.1.1 Območje odstranjevanja

Območje odstranjevanja se nahaja v Naravnem rezervatu Ribniki v dolini Drage pri Igu.

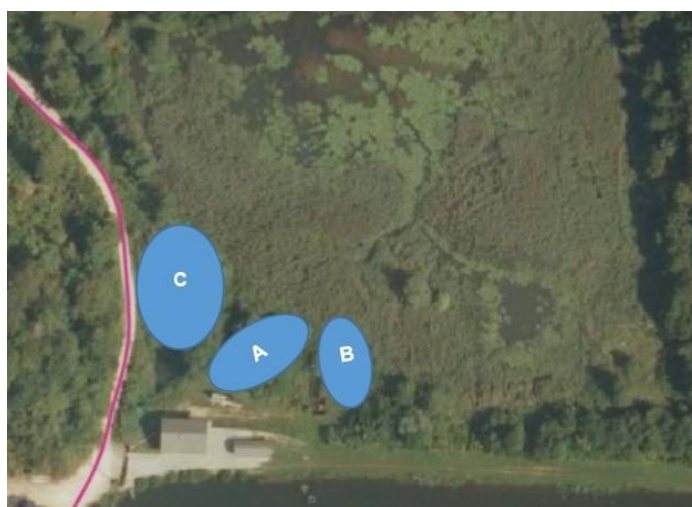
Slika 1: Območje, na katerem je potekala aktivnost odstranjevanja Žlezave nedotike (Vir: MOP – GURS; Portal prostor)

V letu 2021, 2022 ter 2023 je na delu območja (slika 2) v sklopu naročila s strani Krajinskega parka Ljubljansko barje (v nadaljevanju KPLB) že potekalo odstranjevanje žlezave nedotike, izvedeno s strani Zavoda Jazon. Označeni območji odstranjevanja smo v poročilih o ročnem odstranjevanju žlezave nedotike v Naravnem rezervatu Ribniki v dolini Drage pri Igu, v letu 2021, označili s črkama **D1** in **D2**.

Slika 2: Območji D1 in D2, na katerih sta potekali akciji odstranjevanja
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor)

Za lažjo interpretacijo rezultatov in za analizo uspešnosti odstranjevanja na lokacijah, kjer je odstranjevanje potekalo četrto leto, smo za ista območja odstranjevanja obdržali enako poimenovanje (slike 2, 3 in 4).

Slika 3: Območje D1 z lokacijami A, B in C;
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor in lasten vir: poročilo 2021, 2022, 2023)

- večji zabeleženi sestoji žlezave nedotike v letu 2021

Slika 4: Območje D2 z lokacijami
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor in lasten vir: poročilo 2021,2022,2023)

- večji zabeleženi sestoji žlezave nedotike v letu 2021
- manjši zabeležen sestoj žlezave nedotike v letu 2024

2.1.2 Časovnica odstranjevanja

Odstranjevanje na označeni lokaciji (slika 2) je potekalo že četrto leto zapored. Na ostalem območju (slika 1) drugo leto. Aktivnosti so bile razdeljene na tri faze. Pred oziroma na začetku cvetenja v mesecu juliju, med cvetenjem v mesecu avgustu ter v začetku septembra, kjer so bile odstranjene posamezne manjše še ne cvetoče in cvetoče rastline, ki so bile spregledane v prvih dveh fazah odstranjevanja.

2.1.3 Prva faza odstranjevanja

Prva faza odstranjevanja je potekala v prvi polovici meseca julija. V celoti je bilo pregledano začitano območje pregleda kot je to prikazano na sliki 1. Posebna pozornost je bila namenjena označenim lokacijam (sliki 3 in 4).

- **Lokacija D1/A**
 - Obsega brežino in območje vse v notranjost trsja, kjer se je nahajalo manjše število ne cvetočih rastlin.
- **Lokacija D1/B**
 - Sega od robu travnika (čistilna naprava) ter vse v notranjost rastišča trsja. Odstranjenih je bilo 5 ne cvetoče rastlin ter že 5 cvetočih rastlin.

○ **Lokacija D1/C**

- Obsega ratišče vzdolž ceste in sega v notranjost v rastišče trsja, ki je zaradi poplav in posledično spremenjenega rastišča v letošnjem letu lažje prehodno, kar omogoča natančnejši pregled. Odstranjenih je bilo manjše število ne cvetočih in že cvetočih rastlin.

*Slike 5: Lokacija D1/A in D1/B
(Lasten vir)*

*Slika 6: Območje D1/C
(Lasten vir)*

*Slike 7: Območja D1/C
(Lasten vir)*

Sliki 8. Odpad D1/A,B,C
(Lasten vir)

- **Lokacija D2/A**
 - Obsega gozdni rob travnika, kjer ni bilo opaženih rastlin ter območje v notranjost gozdnega roba, kjer prav tako ni bilo opaženih rastlin.
- **Lokacija D2/B**
 - Obsega desni rob cestišča, (do poti ob ribniku) ter vzdolž do mostička. Območje je spremenjeno, osvetljeno. Odstranjenih več posameznih ne cvetoče rastlin
- **Lokacija D2/C**
 - Obsega rastišče od mostička, ob desnem robu cestišča, vse do objekta, oz stanovanjske hiše. Odstranjeno manjše število ne cvetočih rastlin ter nekaj (5) že cvetočih rastlin. Rastišče je prepleteno z robidovjem in tako težko dostopno. Za temeljito odstranjevanje je za lažji dostop priporočena uporaba vrtnih škarij
- **Lokacija D2/D**
 - Nahaja se nad objektom, kjer so bile odstranjene večje rastline tik pred cvetenjem. Območje je brežina, gosto poraščeno z robidovjem in tako težko dostopno. Uporaba vrtnih škarij.
- **Lokacija D2/E**
 - Nahaja se levo ob parceli objekta, sega v gozd do potoka. Odstranjene 4 ne cvetoče rastline tik ob meji z omenjeno parcelo. V gozdnem delu območja, ki sega levo do potoka, desno do meje območja pregleda ter vzdolž do objekta ni bilo opaženih rastlin
- **Lokacija D2/F**
 - Obsega travnik ob lesenem objektu. Odstranjene 3 manjše ne cvetoče rastline.
- **Lokacija D2/G**
 - Poteka ob potoku do roba označenega območja pregleda D2. Opaženo in odstranjeno manjše število posameznih ne cvetočih rastlin.

*Slika 9: Lokacija D2/B
(Lasten vir)*

*Slika 10: Lokacija D2/F
(Lasten vir)*

*Slika 11: Lokacija D2/D
(Lasten vir)*

*Slike 12: Lokacija D2 – posamezne rastline
(Lasten vir)*

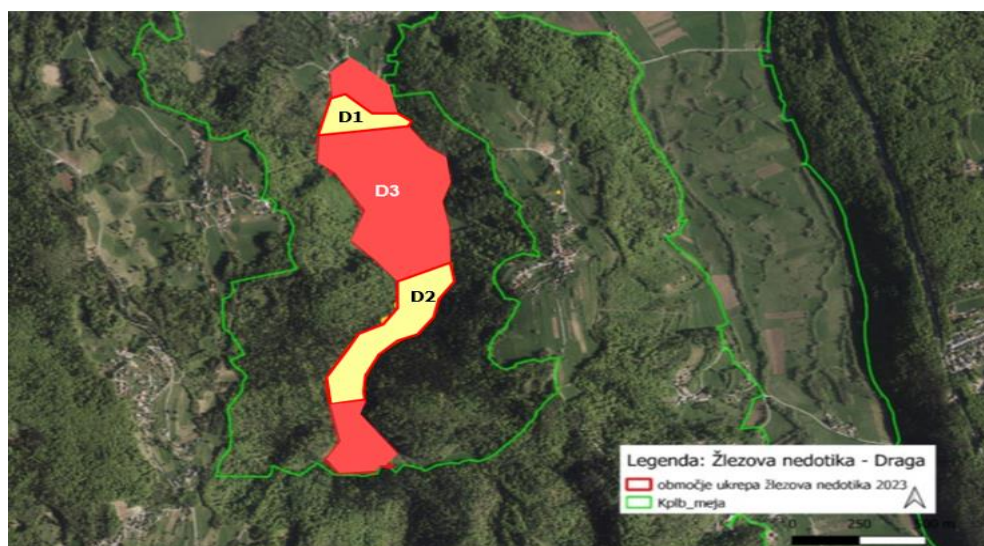
*Slika 13: Lokacija D2/D
(Lasten vir)*

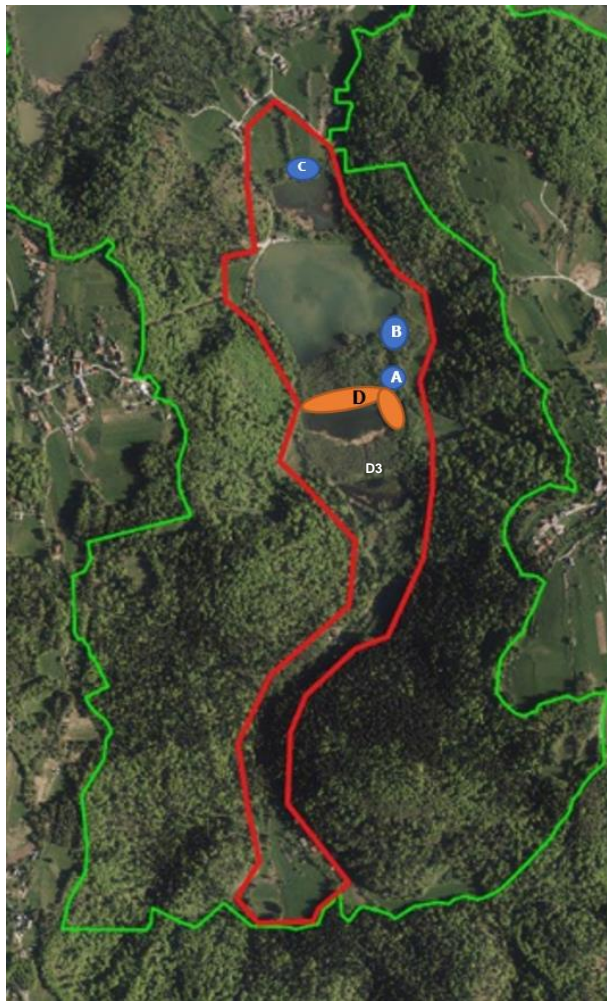
Slika 14: Odpad D2/B,C, D, E, F, G, H
(Lasten vir)

Območje D3 ; obsega območje ob ribnikih (slika 15)

- Na levi strani območja, ki poteka vzdolž cestišča in sega v notranjost do roba ribnikov ni bilo opaziti rastlin žlezave nedotike.
- Na desni strani območja je bila posebna pozornost namenjena označenima lokacijama A in B (slika 16) kjer sta bila v letu 2023 opažena in odstranjena dva večja sestoja.
- Na južnem delu območja ni bilo opaženih rastlin žlezave nedotike.
- Na S delu območja, ob vodotoku je v letu 2023 opažen in odstranjen manjši sestoj, ki se razteza vzdolž vodotoka, na obeh bregovih. Lokacijo smo poimenovali z črko C (slika 16)
- V letošnjem letu odstranjevanja smo zabeležili novo lokacijo rastišča žlezave nedotike, ki obsega celotno brežino ob ribniku (Rezani ribnik) ter desno ob ribniku do gozdnega roba. Lokacijo smo poimenovali z črko D

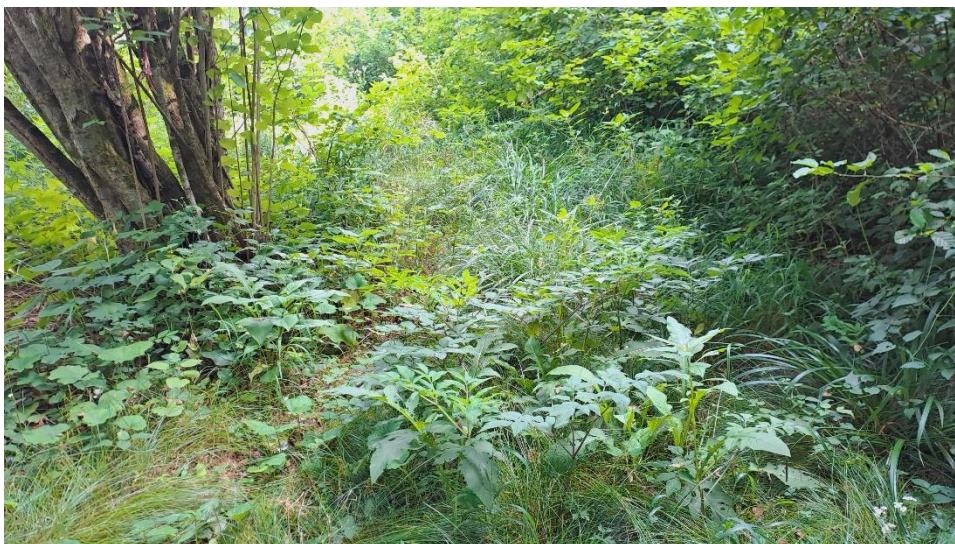
Slika 15: Območja D3 – rdeče obarvano
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor)

Slika 16: Območje D2 z lokacijami
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor in lasten vir: poročilo 2023)

- večji zabeleženi sestoji žlezave nedotike v letu 2023
- zabeleženo rastišče žlezave nedotike v letu 2024

- **Lokacija D3**
 - Na levi strani območja, ki poteka vzdolž cestišča in sega v notranjost do roba ribnikov ni bilo opaziti rastlin žlezave nedotike.
- **Lokacija D3/A**
 - Odstranjeno manjše število ne cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/B**
 - Odstranjeno manjše število ne cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/C**
 - Odstranjeno večje število ne cvetočih in nekaj že cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/D**
 - V tem obdobju (1.faza odstranjevanja) ni bilo opaženih rastlin. Območje je gosto poraščeno z različnim rastlinjem katero, predvidevamo, je v tej dobi rasti preraslo žlezavo nedotiko in le ta tako ni bila opažena.

*Slika 17: Lokacija D3/A - sestoj nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 18: Lokacija D3/A - odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

Slika 19: Lokacija D3/C – sestoj
(Lasten vir)

Slika 20: Lokacija D3/C – odstranjen sestoj
(Lasten vir)

2.1.4 Druga faza odstranjevanja

Druga faza odstranjevanja je potekala v začetku avgusta. V celoti je bilo temeljito ponovno pregledano začrtano območje pregleda kot je to prikazano na sliki 1. Posebna pozornost je bila zopet namenjena označenim poligonom. (slike 3, 4 in 16).

Opažene cvetoče in že plodeče rastline so bile odstranjene na način prekrivanja cvetočega dela s pvc vrečo z namenom preprečitve pokanja morebitne semenske ovojnice ter s tem razširitve rastline preko semen.

- **Lokacija D1/A, D2/B, D1/C**
 - Odstranjeno manjše število (8) cvetočih in že delno plodečih rastlin
- **Lokacija D2/A, D2/B, D2/C, D2/D, D2/E, D2/F, D2/G, D2/H**
 - Odstranjeno manjše število cvetočih že delno plodečih rastlin.
- **Lokacija D3**
 - Na levi strani območja, ki poteka vzdolž cestišča in sega v notranjost do roba ribnikov ni bilo opaziti rastlin žlezave nedotike.

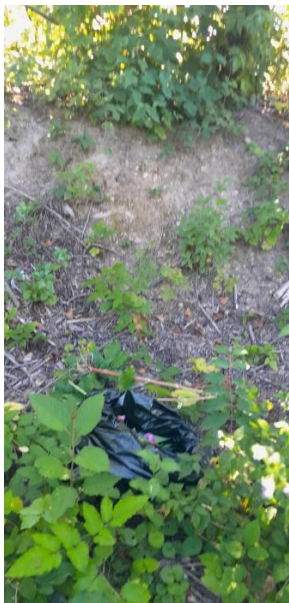
- **Lokacija D3/A**
 - Odstranjeno manjše število manjših cvetočih in ne cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/B**
 - Odstranjeno manjše število ne cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/C**
 - Odstranjeno manjše število cvetočih rastlin.
- **Lokacija D3/D**
 - Odstranjeno večje število cvetočih rastlin in rastlin tik pred cvetenjem. Rastline so bile v tem obdobju (2. faza odstranjevanja) zelo dobro vidne. Pojavljajo se po celotnem označenem poligonu, posamezne ali v manjših sestojih, od 3-6 rastlin.

Slika 21: Lokacija D1/ A
(Lasten vir)

Slika 22: Lokacija D1/ C
(Lasten vir)

Slika 23: Lokacija D1/C
– odstranjevanje s
prekrivanjem cvetov
(Lasten vir)

Slika 24: Lokacija D1/C
(Lasten vir)

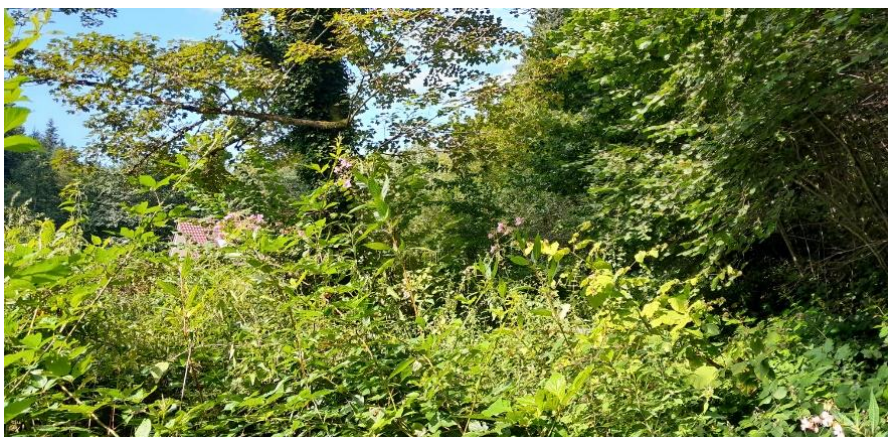
Slika 25: Lokacija D2/D
(Lasten vir)

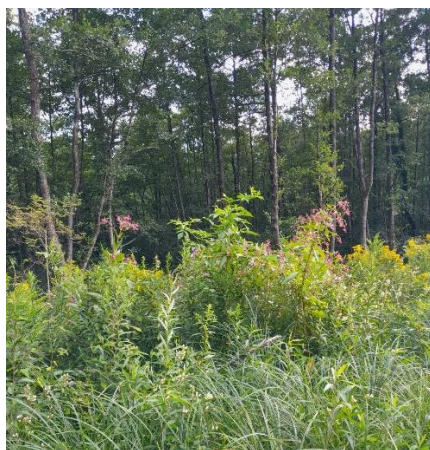
*Slika 26: Lokacija D2/B
(Lasten vir)*

*Slika 27: Lokacija D2C
(Lasten vir)*

*Slika 28: Lokacija D2/C
(Lasten vir)*

*Sliki 29: Lokacija D3/D
(Lasten vir)*

Slika 30: Lokacija D3/D – odpad
(Lasten vir)

2.1.5 Tretja faza odstranjevanja

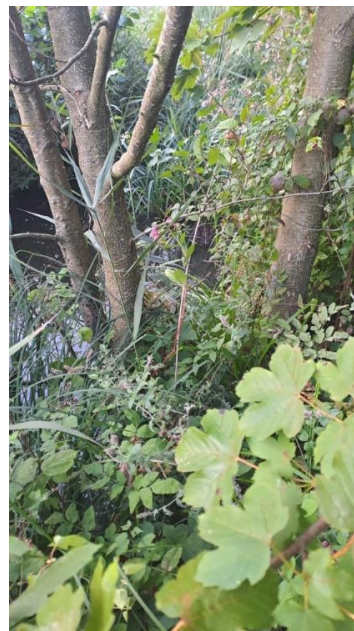
Tretja faza odstranjevanja je potekala v prvih dneh septembra. Ponovno smo pregledali celotno začrtano območje (slika 1).

Opažene cvetoče in semeneče rastline so bile odstranjene na način prekrivanja cvetočega dela s pvc vrečo, z namenom preprečitve pokanja morebitne semenske ovojnice ter s tem razširitve rastline preko semen.

- **Lokacija D1/A** - odstranjeni 2 rastlini
- **Lokacija D1/B** - odstranjena 1 rastlina
- **Lokacija D1/C** - odstranjene 3 rastline

Slika 31: Lokacija D1/A
(Lasten vir)

Slika 32: Lokacija D1/B
(Lasten vir)

Slika 33: Lokacija D1/C
(Lasten vir)

- **Lokacija D2/A** - ni opaženih rastlin
- **Lokacija D2/B** - odstranjene 3 rastline
- **Lokacija D2/C** - odstranjenih 6 manjših ne cvetočih rastlin
- **Lokacija D2/D** - odstranjeni 2 rastlini (robidovje).
- **Lokacija D2/E** - ni opaženih rastlin
- **Lokacija D2/F** - ni opaženih rastlin
- **Lokacija D2/H** – odstranjeni 2 rastlini

Slika 34: Lokacija D2/B
(Lasten vir)

Slika 35: Lokacija D2/B
(Lasten vir)

Slika 36: Lokacija D2/D
(Lasten vir)

Slika 37: Odpad D1, D2
(Lasten vir)

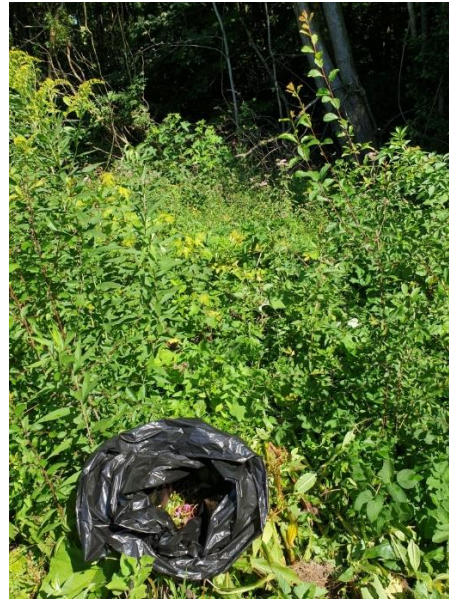
- **Lokacija D3/A**
 - ni opaženih rastlin
- **Lokacija D3/B**
 - odstranjene 3 rastline
- **Lokacija D3/C**
 - odstranjeno 16 rastlin
- **Lokacija D3/D**
 - odstranjeno 21 rastlin

Slike 38: Lokacija D3/A
(Lasten vir)

*Slika 39: Lokacija D3/D – nedotika
(Lasten vir)*

*Slika 40: Lokacija D3/D – odstranjeno
(Lasten vir)*

*Slika 41: Celoten odpad v 3. fazi odstranjevanja na območjih D1, D2 in D3
(Lasten vir)*

2.2 Pot med jelšami na Rakovi jelši

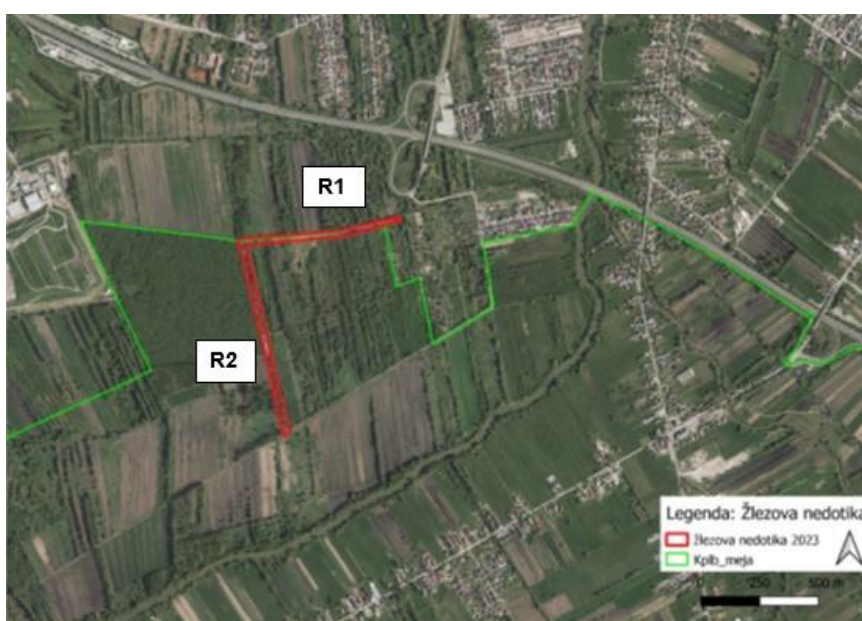
2.2.1 Območje odstranjevanja

Območje odstranjevanja se nahaja ob Poti med jelšami na Rakovi jelši.

Slika 42: Območje na katerem je potekala aktivnost odstranjevanja žlezave nedotike
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor)

V letu 2023 je na delu območja (slika 42) v sklopu naročila s strani KPLB že potekalo odstranjevanje žlezave nedotike, izvedeno s strani Zavoda Jazon. Označeni območji odstranjevanja smo v poročilu iz leta 2023 o ročnem odstranjevanju žlezave nedotike v Naravnem rezervatu Ribniki v dolini Drage pri Igu in ob nastajajoči Poti med jelšami na Rakovi jelši. Za lažjo interpretacijo rezultatov ter za analizo uspešnosti odstranjevanja smo območje, kjer je potekalo odstranjevanje v letu 2023 (slika 43), označili z lokacijo R1 in lokacijo R2. Na podoben način smo označili novo območje odstranjevanja v letu 2024 (slika 44); lokacije označene z R3, R4 in R5.

Slika 43: Območji R1 in R2, na katerih sta potekali akciji odstranjevanja v letu 2023
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor in lasten vir; poročilo 2023)

Slika 44: Označena območje odstranjevanja v letu 2024
(Vir: MOP – GURS; Portal prostor in lasten vir: poročilo 2024)

2.2.2 Časovnica odstranjevanja

Aktivnosti odstranjevanja na označenem območju (slika 42) so bile razdeljene na tri faze. Pred oziroma na začetku cvetenja v mesecu juliju, med cvetenjem v mesecu avgustu ter v začetku septembra, kjer so bile odstranjene posamezne manjše, še ne cvetoče, cvetoče in plodeče rastline, ki niso bile zaznane v prvih dveh fazah odstranjevanja.

2.2.3 Prva faza odstranjevanja

Prva faza odstranjevanja je potekala v prvi polovici meseca julija. V celoti je bilo pregledano začrtano območje pregleda kot je to prikazano na sliki 44.

- **Lokacija R1**
 - Na lokaciji R1 je odstranjevanje potekalo drugo leto. Na celotnem označenem območju je bilo odstranjenih nekaj posameznih ne cvetočih rastlin.
 - Posebno pozornost je potrebno nameniti območju R1/A, označenem na sliki 45 kjer se je v trstičju nahajalo večje število ne cvetočih rastlin.

Slika 45: Območje R1 – sestoj nedotike
(vir: Google maps; Lasten vir)

*Slika 46: Območje R1
(Lasten vir)*

*Slika 47: Območje R1 –
odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 48: Lokacija R1/A – sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 49: Lokacija R1/A – odstranjen sestoj
nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 50: Lokacija R1/A – odpad
(Lasten vir)*

- **Lokacija R2**

- Na lokaciji R2 (slika 51) je odstranjevanje potekalo drugo leto. Po celotni dolžini, na levi in desni strani območja je bilo odstranjenih več posameznih rastlin in manjših sestojev ne cvetočih in že cvetočih rastlin.
- Posebno pozornost je potrebno nameniti območju R2/A, označenem na sliki 51, kjer se je nahajal sestoj ne cvetočih in že cvetočih rastlin.

Slika 51: Območje R2: - večji sestoj žlezave nedotike
(vir: Google maps; Lasten vir)

Slika 52: Območje R2 – sestoj
nedotike
(Lasten vir)

Slika 53: Območje R2 – odstranjen sestoj
(Lasten vir)

*Slika 54: Območje R2 – sestoj nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 55: Območje R2 –
odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 56: Lokacija R2 – očiščeno območje
(Lasten vir)*

*Slika 57: Lokacija R2 – sestoj
nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 58: Lokacija R2 –
odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

- **Lokacija R3**

- Na lokaciji R3 (slika 59) je pregled in odstranjevanje potekalo prvo leto. Po celotni dolžini, na desni strani območja je bilo odstranjenih več posameznih rastlin in manjših sestojev (do 10 rastlin) ne cvetočih in že cvetočih rastlin.
- Posebno pozornost je potrebno nameniti območju R3/A, označenem na sliki 59, kjer se je nahajal sestoje ne cvetočih in že cvetočih rastlin. Sestoje sega cca 20 m v notranjost in je prerastel manjšo gozdno čistino. Sestoje smo odstranili 10 m v notranjost z namenom zaježitve širjenja na drugo stran območja (čez cestišče)
- R3/B in R3/C, zabeležena in odstranjena dva večja sestoja ne cvetočih in cvetočih rastlin, vzdolž obdelanih površin.

Slika 59: Območje R3: - večji sestoje žlezave nedotike
(vir: Google maps; lasten vir)

● manjši sestoje žlezave nedotike

Sliki 60: Lokacija R3/B – večji sestoje žlezave nedotike
(Lasten vir)

*Slika 61: Lokacija R3/B – večji sestoj žlezave nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 62: Lokacija R3/A – večji sestoj žlezave nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 63: Lokacija R3/A -
odstranjeni sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 64: Lokacija R3/A -
odstranjeni sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 65: Lokacija R3/C -
odstranjeni sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 66: Lokacija R3/A odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

*Sliki 67: Območje R3 – odstranjena rastlina
(Lasten vir)*

*Sliki 68: Območje R3 – odstranjene rastline
(Lasten vir)*

- **Lokacija R4**
 - ni bilo opaženih rastlin žlezave nedotike
- **Lokacija R5**
 - po celotnem območju zabeleženi in odstranjeni večji sestoji ne cvetočih rastlin

*Sliki 69: Območje R5 – večji sestoji žlezave nedotike
(Lasten vir)*

*Sliki 70. območje R5 – večji sestoj žlezave nedotike
(Lasten vir)*

*Slike 71: Območje R5 – odstranjeni sestoji žlezave nedotike (a)
(Lasten vir)*

*Slika 72: Območje R5 – odstranjeni sestoji žlezave nedotike (b)
(Lasten vir)*

2.2.4 Druga faza odstranjevanja

Druga faza odstranjevanja je potekala v začetku avgusta. V celoti je bilo temeljito ponovno pregledano začrtano območje pregleda. Cvetoče rastline so bile odstranjene s tehniko prekrivanja s pvc vrečo z namenom preprečitve širjenja rastlin preko semen.

*Slika 73: Lokacija R1/A – sestoj nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 74: Lokacija R2/A – odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 75: Lokacija R3/B – sestoj nedotike
(Lasten vir)*

*Slika 76: Lokacija R3/C – odstranjen sestoj
(Lasten vir)*

*Slika 77: Lokacija R3/B, C – žlezava nedotika
(Lasten vir)*

*Slika 78: Lokacija R3/B,
C – odpad
(Lasten vir)*

*Slika 79: Lokacija R3/A– odpad
(Lasten vir)*

*Slika 80: odstranjevanje rastlin z metodo prekrivanja cvetov/plodov s pvc vrečo
(Lasten vir)*

2.2.5 Tretja faza odstranjevanja

Tretja faza odstranjevanja je potekala v prvem tednu septembra. Ponovno smo pregledali celotno načrtano območje (slika 46). Odstranjene so bile vse opažene rastline. Cvetoče rastline so bile odstranjene na način prekrivanja cvetočega dela s pvc vrečo.

*Slika 81: Območje R1 –
žlezava nedotika
(Lasten vir)*

*Slika 82: Lokacija R1/A odpad
(Lasten vir)*

*Slika 83: Lokacija R2/A – Žlezava nedotika
(Lasten vir)*

*Slika 84: lokacija R2/A – odstranjene rastline
(Lasten vir)*

*Slika 85: Lokacija R3/B –
žlezava nedotika
(Lasten vir)*

*Slika 86: Lokacija R3/B –
odstranjeno
(Lasten vir)*

Slika 87: Lokacija R3/A – žlezava nedotika (Lasten vir)

Slika 88: Lokacija R3/A – odstranjeno (Lasten vir)

3 Oprema

Pri delu smo uporabljali rokavice, vrtno škarje/mačeto, pvc vreče, nepremočljivo obutev.

4 Metodologija dela

Rastline so bile odstranjene z ročnim puljenjem pred semenenjem. Odstranili smo celotno rastlino s podzemnimi deli. Za lažji dostop do rastlin smo na območjih poraslosti z robidovjem uporabili vrtno škarje. V drugi in tretji fazi odstranjevanja je bila uporabljena tehnika prekrivanja cvetočega dela z pvc vrečo, z namenom preprečitve pokanja morebitne semenske ovojnice ter s tem razširitve rastlin preko semen.

5 Ravnanje z odpadom

Odstranjene ne cvetoče rastline so bile ustrezno odložene v naravo. Odpad se je ustrezno posušil (slika 89). V izogib širjenju vrste s semeni smo cvetoče in semeneče rastline odpeljali v zbirni center Povšetova v Ljubljani ter jih odložili v ustrezen zabojnik (slika 91).

*Slika 89: Posušen odpad odložen v naravo v 1. fazi odstranjevanja
(Lasten vir)*

*Slika 90: Odpad cvetoče rastline
(Lasten vir)*

*Slika 91: Odlaganje odpada v
namenski zabojnik
(Lasten vir)*

6 Zaključek

Odstranjevanje žlezave nedotike (*Impatiens glandulifera*) v Naravnem rezervatu Ribniki v dolini Drage pri Igu in ob Poti med jelšami na Rakovi jelši v letu 2024 je bilo uspešno izvedeno v treh fazah.

Vse rastline so bile v 1. in 2. fazi odstranjevanja odstranjene pred plodenjem. Posebej pomembna je bila uporaba metode prekrivanja cvetov in plodov s pvc vrečo za preprečevanje širjenja semen, s čimer smo zmanjšali verjetnost razširitve rastline preko semen. Odstranjevanje je bilo izvedeno fizično s puljenjem, ki je relativno enostavno predvsem zaradi skromnega koreninskega sistema in rastišča ob vodi, kjer so tla vlažna ali razmočena. Ocenjujemo, da so izbrane metode mehanskega odstranjevanja ustrezne. Žlezava nedotika se ob puljenju ne obnavlja iz ostankov korenin.

Izvedene aktivnosti so pokazale, da je na lokacijah, kjer odstranjevanje poteka že več let zapored, populacija žlezave nedotike vidno zmanjšana. Lokaciji, kot sta D1 in D2 v Naravnem rezervatu Ribniki, so bile že predhodno obravnavane v letih 2021, 2022 in 2023, zato so tam odstranjene predvsem posamezne rastline. Zelo pozitivni rezultati so bili doseženi tudi na novih ali manj pogosto obravnavanih območjih, kjer se je zmanjšal obseg in število novih rastlin.

S ponovnim pregledom v letu 2024 in natančnim ročnim odstranjevanjem rastlin smo na območju Pot med jelšami na Rakovi jelši dosegli pomembno zmanjšanje števila nedotike na označenih lokacijah R1, R2. Natančno so bila pregledana tudi nova območja R3, R4 ter R5.

Uspešnost odstranjevanja je bila zlasti opazna na lokacijah, kjer je bilo delo izvajano že več let zapored, kar potrjuje učinkovitost dosedanjih prizadevanj. Zaradi narave rastline, ki se hitro razmnožuje s semeni in ustvarja obsežne sestoje, svetujemo nadaljevanje z rednimi akcijami odstranjevanja tudi v prihodnjih letih. Le s stalnim nadzorom in pravočasnim odstranjevanjem novih rastlin bo mogoče preprečiti ponovno razrast in s tem varovati avtohtoni rastlinski svet v občutljivih ekosistemih.